

Forum

Nederland danceland: het succesverhaal van pragmatisch idealisme en zelfredzame netwerken

Victor van de Ven Door talent te stimuleren en aan zich te binden blijven de sterke danceorganisaties innovatief en versterken zij hun positie. Tegelijkertijd kunnen talenten zich dankzij de expertise en professionele infrastructuur razendsnel ontwikkelen. Een win-winsituatie, die bijdraagt aan het Nederlandse dancesucces in binnen- en buitenland.

In november 2013 bereikte de 17-jarige dj Martin Garrix, als jongste Nederlander ooit, de topositie in de Engelse hitparade. Begin dit jaar werd zijn dancehit *Animals* platina in de VS. Deze opmerkelijke prestatie staat niet op zichzelf. Sinds Tiësto in 2002 door *DJ Mag* werd verkozen tot 'beste dj ter wereld', wordt de jaarlijkse DJ Top 100 van het toonaangevende Britse dance-tijdschrift in toenemende mate door Nederlandse dj-producers gedomineerd. Vorig jaar bedroeg het contingent een kwart van de totale lijst, waarvan zes met top-10-noteringen inclusief de eerste plaats van DJ Hardwell.

Dutch House is een succesvol cultureel exportproduct, dat de laatste jaren een explosieve groei maakte. In 2012 genereerde dance bijna driekwart van de totale 130 miljoen euro aan buitenlandse muziekinkomsten. Het plafond is voorlopig nog niet in zicht, voorspellen onder meer Buma/Stemra en zakenblad *Forbes*, nu EDM (Electronic Dance Music) in Amerika en Azië eindelijk commercieel doorbreekt (EVAR Advisory Services 2012; O'Mally Greenburg 2012). Zelfs popiconen als Sting, Madonna, Coldplay en Snoop Dogg onderwerpen hun sound gretig aan een *Dutch treat* van Afrojack of Laidback Luke. Weliswaar worden buitenlandse dancemiljoenen grotendeels bij elkaar

gedraaid door de grote namen uit de DJ Top 100, die als hedendaagse popsterren in privéjets van optreden naar optreden vliegen. Maar ook in minder commerciële dancegenres – techno, techhouse, deehouse en minimal – draaien Nederlandse dj-producers internationaal volop mee.

Niet alleen de muziek van Hollandse bodem is populair over de grens. Ook ID&T is dankzij Sensation, het stadionspektakel met *dresscode white*, uitgegroeid tot wereldspeler. Met dit 'Cirque du Soleil van de dance' toert de Amsterdamse evenementenorganisator over vier continenten. Vorig jaar kwam de marktleider, in de jaren negentig groot geworden met gabberfeesten, voor 100 miljoen euro in handen van de Amerikaanse entertainmentgigant SFX, die vol inzet op de groeiemarkt in de VS. Inmiddels zijn er Sensations in de belangrijkste EDM-bolwerken: NY, LA, Miami en bovenal Las Vegas. Voor Mysteryland gloort eveneens een mooie toekomst, nu het als allereerste festival de heilige grond van Woodstock heeft mogen aandoen.

De hoeksteen van het internationale succes is een solide infrastructuur in eigen land, met een brede en veelzijdige basis. Wekelijks dansen tienduizenden liefhebbers op een keur aan feesten, van hippe clubs tot illegale *raves* en van *boutique* festivals tot megaparty's,

gezamenlijk goed voor zo'n 600 miljoen euro per jaar en 7000 fulltimebanen. Waarbij moet worden opgemerkt dat de clubs al enkele jaren in zwaar weer zitten, als gevolg van de stijgende populariteit van festivals en eenmalige feesten (EVAR Advisory Services 2012). De economische waarde valt hoger uit wanneer het dancetoerisme hierbij wordt opgeteld. Vooral Amsterdam profiteert van de florerende dancescene. Voor veel jonge toeristen zijn club Trouw of het Awakenings technofestival zeker zo relevant als het Rijksmuseum of Stedelijk Museum. Het Amsterdam Dance Event – met 80 verschillende locaties, 300 evenementen, 2000 artiesten en 300.000 bezoekers de grootste en belangrijkste danceconferentie ter wereld – spekt de lokale economie al met een geschatte 40 miljoen euro (ADE 2014).

Neohippies en netwerkers

De verklaring voor dit unicum in de vaderlandse popgeschiedenis moet worden gezocht in de dualiteit van de dancecultuur, die neohippie-idealen met zakelijk pragmatisme combineert. Dance kent enerzijds een open, tolerant karakter van vrijheid blijheid. Een echo van de houserevolutie, die 25 jaar geleden werd ontketend door een allegaartje van vrijbuiters, paradijsvogels en cowboys (Wit 2008, 7-9; Veen 2013; Coral 2013).

De speelruimte en saamhorigheid worden echter primair gezocht in de beslotenheid van de dansvloer; de vrijplaats voor het dansritueel van een *neotribe*, bestaande uit losse individuen op zoek naar een eenmalige collectieve roeservaring, voor even bevrijd van het alledaagse bestaan onder aanvoering van de dj-sjamaan. Door de noodzaak van zo'n tijdelijke autonome zone heeft de scene geleerd deze eigenhandig te creëren buiten de geëffende paden (Coral 2013, Nabben 2010, 59). Artistiek verenigt dance eveneens autonomie en solidariteit. De belichaming van de scene – de dj – is de soevereine curator van de samplecultuur. Tegelijkertijd is dance een collectieve viering van het leven. Zonder harmonisch samenspel met technici, vj's, performers, vormgevers en natuurlijk het publiek – dat een ongekend actieve en vrije rol in de compositie speelt – kan de dansvloer niet uitgroeien tot het gewenste gesamtwerk. Deze interdependentie is een goede voedingsbodem voor cross-overs (Coral 2013).

Dance heeft de oorspronkelijke doe-het-zelfmentaliteit lange tijd onder de radar van de mainstream kunnen cultiveren. Succes en schnabbels hebben niet per definitie een wrange bijmaak. Daarbij kent de scene een grote *upperground*, waarin *credible* artiesten voor

---

Commercialisering en schaalvergroting hebben de zelfvoorzienende dance-economie in rap tempo geprofessionaliseerd

---

een flink publiek (en dito gage) kunnen optreden, zonder hun geloofwaardigheid te verliezen. Commercialisering en schaalvergroting hebben de zelfvoorzienende dance-economie in rap tempo geprofessionaliseerd (Nabben 2010).

Hier plukken ook nieuwkomers de vruchten van. Zo dankt Martin Garrix zijn doorbraak aan het onafhankelijke Nederlandse platenlabel Spinnin' Records, dat de afgelopen tien jaar vele EDM-sterren heeft gelanceerd. Spinnin' Records is het vlaggenschip van de *Dutch House*. Naast het hoofdlabel onder de eigen naam voert Spinnin' Records nog een flink aantal sublabels, veelal van grote namen als Tiësto en Afrojack, alsmede het managementbureau dat artiesten uit eigen stal vertegenwoordigt, onder wie Garrix. Ook ID&T staat boven aan een wijdvertakt netwerk, met belangen in diverse feesten en festivals variërend in grootte en voor uiteenlopende doelgroepen, alsmede in de Amsterdamse clubs AIR en Studio 80. Laatstgenoemde is als stichting al jaren een belangrijke kweekvijver voor talent. Met Nachtlab heeft ID&T daarnaast een broedplaats voor kleine zelfstandige ondernemingen opgezet, die gezamenlijk alle facetten van de dancecultuur in huis hebben. In het prestigieuze Overhoeksproject, in de voormalige Shelltoeren tegenover Amsterdam CS,

Victor van de Ven

is cultuurwetenschapper en onderzoekt muziek- en jongeren-cultuur, dance in het bijzonder, en is onder zijn alter ego Victor Coral werkzaam als dj, producer en organisator

stimuleert ID&T eveneens een verscheidenheid aan culturele (dance)activiteiten.

Binnen de underground bestaan soortgelijke platforms, die erin slagen zaken als een platenlabel, (web)winkel, boekingskantoor, management en eigen evenementen te verenigen. Door trouw te blijven aan hun artistieke principes en de weg van de geleidelijke groei te volgen zijn het Rotterdamse Clone Records en Amsterdamse Rush Hour uitgegroeid tot *gatekeepers* met internationaal aanzien. Binnen hun subscene kunnen zij een getalenteerde dj-producer met één goede *release* op de kaart zetten.

Sterke danceorganisaties onderhouden intensief contact met de creatieve humuslaag van de scene. Door talent te stimuleren en vanaf het begin aan zich te binden, blijven zij innovatief en versterken zij hun positie. Tegelijkertijd kunnen talenten zich dankzij de expertise en professionele infrastructuur razendsnel ontwikkelen. Een win-winsituatie die in hoge mate bijdraagt aan het Nederlandse dancesucces.

Creatieve kruisbestuiving

Als vanzelfsprekend en zonder overheidsbemoedienis brengt de dancescene speerpunten van cultuurbeleid in praktijk: excellentie, internationalisering, innovatie, cultureel ondernemerschap, talentontwikkeling en participatie. Het pragmatisme en de zelfredzaamheid kunnen als voorbeeld dienen voor noodlijdende culturele instituten. Veel poppodia zien de danceprogramming – vaak in de vorm van zaalverhuur aan externe organisatoren – als dankbare melkkoe, al staat deze evenals de clubscene onder druk van de toenemende festivallisering (VNPF 2013). Wanneer culturele instellingen hun eigen identiteit aan originele danceprojecten weten te koppelen, kunnen zij ook met interessante kruisbestuivingen nieuwe publieksgroepen bereiken. Zoals de dance-uitvoering van de *Matthäus Passion* in het Concertgebouw, of het optreden van de populaire technoproducer Henrik Schwarz bij het Young Pianist Festival in het Muziekgebouw; beide trekken volle zalen met jong publiek.

In navolging van het geslaagde uitwisselingsproject Stedelijk at Trouw: Contemporary Art Club presenteren Palais de Tokyo en Beirut Cairo en het New Yorkse New Museum de komende maanden eveneens tijdelijke exposities in deze club, 's nachts gratis toegankelijk voor het dancepubliek: een bevestiging van de internationale statuus. Samen met de overburen van het Volkskrantgebouw (een broedplaats met veel dancegerelateerde activiteiten) is Trouw tevens op lokaal

niveau van groot belang voor de scene, zelfs voor stadsontwikkeling en de door beleidsmakers omarmde creatieve industrie. De komst ervan heeft een anoniem stuk Wibautstraat tot een bruisende culturele hotspot getransformeerd.

Dance begeeft zich hoofdzakelijk binnen het domein van de populaire en mainstream cultuur, en het is een misvatting om cultuurproductie maar aan de marktwerking over te leveren. Niettemin is het ten tijde van culturele kaalslag een hoopvolle gedachte dat een grote groep jonge cultuurmakers is opgegroeid binnen een onafhankelijk, professioneel en vitaal veld.

Literatuur

- ADE (2014) *Amsterdam Dance Event: rapport 2013*. Amsterdam: Amsterdam Dance Event.
- Coral, V. (2013) 'House of God: dance als tegencultuur'. In: *Mary go wild: 25 jaar dance in Nederland*, 561-569.
- EVAR Advisory Services (2012) *Dance-onomics. The economic significance of EDM for the Netherlands*. Hoofddorp: EVAR Advisory Services.
- Nabben, T. (2010) *High Amsterdam: ritme, roes en regels in het uitgaansleven*. Proefschrift Universiteit van Amsterdam. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- O'Mally Greenburg, Z. (2012) 'The World's highest-paid DJs 2012'. In: *Forbes*, 2 augustus.
- Veen, G. van (2013) 'Een revolutie'. In: *Mary go wild: 25 jaar dance in Nederland*, 10-11.
- VNPF (2013) *Poppodia in cijfers 2012*. Amsterdam: Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals.
- Wit, J. de (2008) *RoXY en de houserevolutie*. Amsterdam: L.J. Veen.